

Znak pisma: DDR-III.053.4.2024
Warszawa, 16 lutego 2024 r.

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rozwoju i Technologii, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamia o sposobie załatwienia petycji w sprawie uregulowania kwestii zmian przepisów dot. tzw. działalności nierejestrowanej w związku z obowiązkiem odprowadzania składek na ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia.

Uzasadnienie

Instytucję prowadzenia działalności nierejestrowej reguluje ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: „Ustawa”). Zgodnie z art. 5 ust. 1 Ustawy tzw. działalność nierejestrowa to działalność zorganizowana, mająca charakter zarobkowy, prowadzona w sposób ciągły i we własnym imieniu, a więc spełniająca wszystkie przesłanki „regularnej” działalności gospodarczej, jednak wyjątkowo z uwagi na niski poziom przychodów nie jest za taką uznawana. Dlatego też, aby ją prowadzić, nie trzeba mieć wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG).

Ustawa nie zmienia generalnych zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu przez osoby fizyczne, które nie wykonują działalności gospodarczej. Tym samym, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, dalej „u.s.u.s.”) oraz art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, dalej „u.ś.o.z.”), jeśli dana osoba wykonuje pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, to taka umowa może stanowić tytuł do ubezpieczeń.

Tak jak wskazano w Petycji, w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych płatnikiem składek, zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a u.s.u.s. oraz art. 74 ust. 1 u.ś.o.z., jest jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z taką osobą w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie jej ubezpieczeniami. Odpłatne świadczenie usług jest zawsze związane z zawarciem przez strony umowy cywilnoprawnej, nawet jeśli nie ma ona formy pisemnej (tzn. jest zawarta ustnie). Ustawa - Prawo przedsiębiorców nie reguluje kwestii zawierania umów i nie wprowadziła w tym obszarze zmian. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń po stronie płatnika składek powstaje w sytuacji objęcia danej osoby ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem zdrowotnym. W przypadku braku zbiegu tytułów do ubezpieczeń, osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług podlega takim samym zasadom ubezpieczeniowym, jak wszyscy inni zleceniobiorcy niewykonujący działalności gospodarczej.

Warto w tym miejscu zauważyć, że istnieją przypadki, kiedy w związku ze zbiegiem różnych tytułów do ubezpieczeń społecznych, nie opłaca się składek z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej. W szczególności, jeżeli osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług jest jednocześnie pracownikiem zatrudnionym na podstawie stosunku pracy u innego pracodawcy i ma z tego tytułu zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie, to umowa cywilnoprawna nie rodzi obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Powyższej przytoczona praktyka jest zgodna z obowiązującym stanem prawnym. Jednakże podniesione w Petycji kwestie są obecnie poddawane analizie pod kątem ewentualnych zmian legislacyjnych, które to będą uzależnione m.in. od stanowiska Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Finansów, odpowiedzialnych za dbanie o system ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeń zdrowotnych i sytuację budżetu państwa.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Andrzej Guzowski

Zastępca Dyrektora
Departamentu

/ kwalifikowany podpis
elektroniczny /